

теният преразход при анализ на данните в самото предприятие може да се окаже икономия и обратно. Ето един пример:

Предвидено е по план да се произведат 10 помпи (5 от тип „А“ и 5 от тип „Б“). Индивидуалната планова норма за разхода на чугун за една помпа от тип „А“ е 16 кг, а от тип „Б“ — 12 кг. Средната (групова) разходна норма за произвеждането на една помпа е 14 кг. За произвеждането на 10-те помпи, съгласно средната планова норма, са необходими близо 140 кг чугун. Да допуснем, че плановият асортимент е спазен и разходната норма е изпълнена точно (I пример).

Вид асортимент	Произведена продукция брой	Индивидуална норма кг	Следващ се разход кг	Фактически разход кг	Преразход (- икономия (+) кг
I Пример					
А	5	16	80	80	—
Б	5	12	60	60	—
Общо :	10	14	140	140	—
II Пример					
А	8	16	128	127	+1
Б	2	12	24	23	+1
Общо :	10	15.2	152	150	+2

Често пъти обаче производственият план по най-различни причини не се изпълнява по асортимент. Да предположим, че помпите тип „Б“ не се търсят на пазара и предприятието е било принудено вместо по 5 от двата типа да произведе 8 от тип „А“ и 2 от тип „Б“ (II пример). Ако сравним фактическия разход на чугуна при втория пример (150 кг) със следващия се разход по средногодишната норма (140 кг), ще се получи преразход от 10 кг чугун. Ако го сравним обаче със следващия се разход, изчислен на базата на средна планова норма, отговаряща на фактически произведения асортимент — 15.2 кг, не се получава преразход, а икономия от 2 кг чугун. Преразходът от 10 кг чугун може да се окаже преразход по отношение на плана за материалното снабдяване, но не и по отношение на плановата разходна норма за фактически произведения асортимент, която е обект на отчитане с форма 1—РН.

По този въпрос има и други мнения. Някои смятат, че ако се отчитат средните планови норми, отговарящи на фактически произведения асортимент, „ще се развържат ръцете на предприятията да не изпълняват производствения план по асортимент“, в резултат от което ще се преразходват материали. Този аргумент е неоснователен, тъй като изразходването на материали над предвиденото в плана може да се следи по форма 1—МС и чрез проверки в самите предприятия. Наред с това новият начин на отчитане средните (групови) разходни норми дава възможност да се следят преразходите (икономиите) на материали, направени поради неспазване на плановия асортимент на готовата продукция. Висшестоящите организации, вкл. и ЦСУ, ще разполагат с данни не само за средната планова норма, изчислена въз основа на плановия асортимент, но и с нор-